

Szín

A MAGYAR MŰVELŐDÉSI INTÉZET LAPJA

2/3

TARTALOM

Editorial 1

Megkérdeztük
Fodor Tamást 1

Bortbáth Erika: Vállalkozás – kultúra – művelődési otthon 5

Nánay István: Hol tartunk? 7

Arcképek
Máté Lajos 10

Nagy András László: Összefonódott sorsok 16

Mátyás Irén: Zsámbék romjai – színház és műemlékvédelem 19

Emlékirat
Tóth Imre 22

Hírek
Információk
Felhívás
Pályázati tájékoztató

A SZÍN a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.

SZÍN - országos közművelődési folyóirat. Megjelenik kéthavonta. A Magyar Művelődési Intézet lapja.
Szerkesztő bizottság: Bóka Mária (Székesfehérvár), Gyulai Lajos (Miskolc), Jagasics Béla (Zalaegerszeg), Kary József (Eger),
Szabados Péter (Kaposvár), Szelestey Zsuzsanna (Veszprém). Főszerkesztő: MÁTYUS ALIZ. Kiadja a Magyar Művelődési
Intézet. Felelős kiadó: FÖLDIÁK ANDRÁS. A szerkesztőség címe: 1251 Budapest Corvin tér 8. Tel.: 201-57-64

Ára: 90 forint.

Borítóterv: Szüts Eszter

E számunkat Pálinkás Bence Waldorf-iskolás rajzaival illusztráltuk.

ISSN 1416-6925

Nyomdai munkák: Biadrukt Bt. Budapest

EDITORIAL

Ma nálunk egy művész helyzete nem privilegizált. Egy író vállalja, hogy úgy él meg, ahogy tud, hogy író maradhason, miközben nem adatik meg neki, hogy higgyen benne, nélkülözhetetlenül fontos.

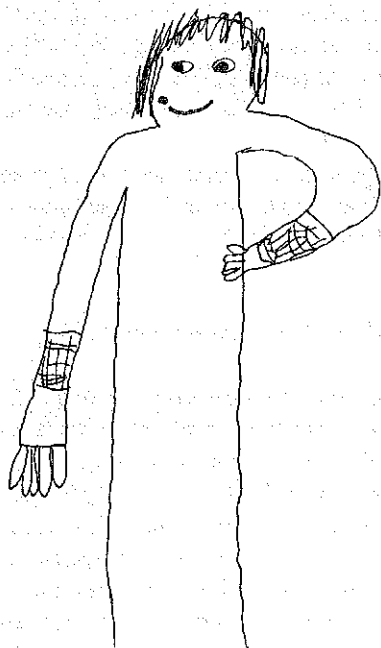
Az amatőr színjátszás helyzete – mellyel számunk tematikusan foglalkozik – ennél még annál is nehezebb, mert hogy közösségi, közösséget feltételező művészetről van szó. Nem elég tehát a csoportvezető, rendező elhivatottsága (aki valamely a megélhetését segítő egyéb foglalkozás helyett a színjátszással tölti idejét), de szükségeltetik hozzá egy csoport is, amelynek tagjairól ugyanazt kell tudni elmondani, mint vezetőjükről, rendezőjükről. Talán éppen e helyzet az, amely megengedővé teszi a színjátszást a diákoknak és feloldja a probléma egy részét az alternatív színházak esetében, ott ugyanis a megélhetés kérdése legalábbis a profi művészekéhez hasonló problémákra "redukálódik".

Színjátszással foglalkozunk e számunkban, ahogy ezt még akkor elterveztük, amikor nem volt tudásunk a Játékos című lapról, mely időközben megjelent, s melyet szeretettel köszöntünk.

Mostani, azaz az 1997. évi harmadik számunkban egy új rovattal bővítjük lapunkat. Az EMLÉKIRAT a művelődés valamely területénck művelőjéről közli fennmaradt, dokumentumszerű, naplószerű feljegyzéseit, folytatásokban. Rovatunkat egy nyugalmazott pedagógus emlékirataival indítjuk, s keressük azt a népművelőt, aki hasonlólt tud rendelkezésünkre bocsájtani.

Lapunk nyomdai előkészületei idején került sor a TIT Stúdióban A magyar felnőttoktatás mai helyzete című országos konferenciára. A konferenciával és a témával a Színkövetkező – tematikus – száma foglalkozik. Várjuk írásait.

MÁTYUS ALIZ

MEGKÉRDEZTÜK

FODOR TAMÁS

rendező, a Stúdió "K" vezetőjét, aki újra öntörvényű színházat csinál

A legendáiról... amik voltak?

– Hogy legenda-tulajdonos vagy legenda-gyáros voltam? Vagy rólam szoltak-e legendák?... Nem tudom, ezen még nem gondolkodtam... Lehetőségcs, hogy volt ilyen... a legendában általában mindig a legkevésbé ludas az, akiről a dolgok szólnak. Voltaképpen nem is tudom, hogy egyáltalán léteztek-e, de én azt hiszem, hogy nem, hogy ez túlzás...

Talán egy korosztály emlékezik valami érdekességre. De ma már ez egyre kevésbé érdekes. Engem néha zavar a múltam. Úgy értem, hogy 1997 felől már nem is olyan fontos az az évem, amire én nosztalgiával emlékszem... Nyilvánvaló, hogy az ember a folyamatos leltárkészítés állapotában van. Talán a bibliai táalentumokról szóló történet készíti arra, hogy úgy gondolja, nem csak utolsó ítélet van, hanem minden nap van ítélet. Mindig meg kell válaszolni arra, mire fordítottad a kapott táalentumot, mert, akinek van, az megszorítottatik, akinek meg nincs,... attól az a kevés is elvétetik, ami volt egyáltalán.

Ahogy az ember elkezd vizsgálni azt, mit tart az életből fontosnak, úgy tapasztalnia kell, hogy a korosztály, amiben él, nem tartja ezeket az éveket, még a legmeggrázóbb éveket sem olyan fontosnak. Pedig a történelemből kijutott nekem, szinte a második világháborútól kezdve. Annyi minden történt, aminek valamilyen módon részese voltam.

Csináltam is 67-ben erről egy előadást, – ha már nosztalgiánál tartunk, az akkori "nagy Egyetemi Színpadon" – amikor a fiatalabb emberek is úgy gondolták, hogy számot kell adni sok mindenről, a kortásaikhoz, pontosabban a világhoz fűződő viszonyaikról. 67-ben arra a gondolatra fűztem fel az interpretált műveket, hogy azok a nagy változások, amik a század második felének változásai, azok mind egybeesnek az én "egyedfejlődésemmel", valamilyen módon tükörképe voltam így a "törzsfejlődésnek", legalábbis ezt gondoltam, de hát mit gondoljon az ember 25 évesen... Most 55 évesen úgy gondolom, hogy összemosódnak, összefutnak bennem ezek az évek. Mint egy gyorsított filmfelvételen. Már a jelen pillanat a fontos, az, amit most csinálók. Minden előadás után örülök, hogy életben maradtam, örülök, hogy velem együtt még életben maradtak mások is.

Nem tudom, hogy a múltnak van-e valamilyen szerepe. Ez a nemzedék, amely ma a közönségem, és amely ma a játszótársam, nem nagyon érdeklődik a múlt iránt.. Sőt inkább zavarja, hogy létezett egy "nagy generáció", már nincs, tehát számára nem létezik

Az újrakezdésről...

Azt hittem, amikor a Stúdió "K" újraindult, pár évvel ezelőt..., hogy sokan várják a visszatérést. És nem. Azt kell